

Handläggare: Helena Altvall
Telefon: 508 25 004

Till
Socialtjänstnämnden

Fryshuset – inriktningsärende angående upphandling/fortsatt verksamhetsstöd

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner ärendet
2. Socialtjänstnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige
3. Socialtjänstnämnden överlämnar ärendet till stadsdelsnämnderna för kännedom

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Stockholms kommunfullmäktige beslutade 2008-03-17 angående fortsatt samarbete mellan staden och Fryshuset. I beslutet ingick en överföring av medel från idrottsnämnden till socialtjänstnämnden, tecknandet av ett avtal om ett grundbidrag till Fryshuset för tre år samt ett uppdrag till socialtjänstnämnden att utreda en upphandling av de tjänster som representeras av Lugna gatan.

Socialtjänstförvaltningen har utrett frågan om upphandling och föreslår att tjänster till en omfattning av 5 mnkr konkurrensutsätts genom upphandling och 3 mnkr konkurrensutsätts genom att medlen överförs till socialtjänstnämndens anslag för bidrag till utomstående organisationer och öronmärks för ungdomsverksamheter.

Förvaltningen föreslår att förberedelsearbetet för upphandlingen görs gemensamt med utbildningsförvaltningen och i nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna. Utredningen bör överväga entreprenadavtal som alternativ till ramavtal. Förvaltningen arbetar efter tidsplanen att upphandling och avtal kan vara klara i april – maj 2009.

Ungdomsjouren på Maria Ungdom är lämplig som samordnande instans för avrop alternativt implementering av de nya operativa insatser som tillkommer genom upphandlingen. I avvaktan på att upphandlingen är klar och avtal tecknats föreslår förvaltningen att denna del av bidraget till Fryshuset, för maximalt det första halvåret 2009, utbetalas enligt samma villkor som under år 2008. En förutsättning är att detta inkluderas i det avtal som kommunfullmäktige beslutat om och att avtalet undertecknas av bägge parter.

Den del som fortsättningsvis förslås fördelas som bidrag får sökas genom socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott. Detta medför bättre möjligheter att prioritera aktiviteter som på ett önskvärt sätt kompletterar stadens egna verksamheter. Nödvändigheten av samarbete mellan frivilligsektorn och stadens egna verksamheter bör särskilt understrykas liksom samverkan mellan organisationer som arbetar med samma målgrupp. Stadens riktlinjer för bidrag till utomstående organisationer ska följas fullt ut vilket bl.a. innebär specifika krav på former och innehåll i planer och uppföljning.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom förvaltningsledningen. Uppgifter har inhämtats från Fryshuset och samråd har skett med stadsdelsförvaltningar och andra förvaltningar som har eller har haft samarbete med Fryshuset. I syfte att informera om förvaltningens förslag hade förvaltningen 2008-09-05 ett möte med ordföranden i Fryshusets styrelse och verkställande direktören för Fryshuset.

Bakgrund

Fryshuset har sedan 1984 bedrivit en omfattande verksamhet för ungdomar i stockholmsområdet. Verksamheten startade i ett gammalt fryslager med idrott och musik där ungdomarna själva fick vara med och forma aktiviteterna. Verksamheten bedrivs ideellt och utan vinstsyften. Aktiviteterna och projekten har vuxit fram genom utvecklingsarbete i en innovationsstimulerande miljö och genom att uppmuntra ungdomar att ta egna initiativ. Stockholms stad har sedan 1986 lämnat bidrag till verksamheten och principöverenskommelser har tecknats mellan staden och Fryshuset för perioderna 1992-1996, 1997-2001, 2002-2005 med förlängning till 2007.

Uppdrag

Stockholms kommunfullmäktige beslutade 2008-03-17 angående fortsatt samarbete mellan Stockholms stad och Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset, i det följande kallat Fryshuset. I beslutet ingick följande:

- Fryshusets bidrag från staden om sammanlagt 15,0 mnkr överförs från idrottsnämnden till socialtjänstnämnden (SotN).
- SotN får i uppdrag att teckna ett avtal mellan Fryshuset och staden för åren 2008-2010 angående ett årligt grundstöd om 7 mnkr.
- Ett bidrag om 8,0 mnkr för brottsförebyggande insatser för år 2008 godkänns.
- SotN får i uppdrag att ta fram underlag för vilka tjänster som kan upphandlas inom ramen för ovan nämnda 8,0 mnkr samt förbereda en upphandling där avrop från ramavtal kan ske från och med år 2009.

En bakgrund till kommunfullmäktigebeslutat var en översyn av stadens bidrag till Fryshuset som genomförts av Ernst & Young år på uppdrag av Stockholms stadsledningskontor. Syftet var att analysera verksamheten i relation till stadens mål för bidragsgivningen samt att bedöma hur staden följer upp bidragsgivningen och det brottsförebyggande arbetet som finansieras med bidraget.

I rapporten från Ernst & Young noteras att sedvanlig beredningsprocess vid ansökan om föreningsstöd har frångåtts i kommunikationen mellan staden och Fryshuset samt att staden brustit i sin uppföljning av bidragen. Rapporten rekommenderar bl.a. att staden formulerar villkor för den fortsatta bidragsgivningen samt preciserar former och innehåll för den fortlöpande dialogen och uppföljningen.

Stadens bidrag till Fryshuset

Fryshuset hade år 2007 ca 350 anställda och en nettoomsättning om 182 108 tkr. Nettoomsättningen fördelar sig enligt följande:

	Nettoomsättning år 2007 (tkr)
Skolbidrag	81 440
Försäljningsintäkter	45 901
Hysesintäkter	10 367
Projektfinansiering/bidrag från fonder	19 400
Projektfinansiering från staten	2 960
Gåvor från sponsorer och privatpersoner	6 979
Bidrag från Stockholms läns landsting	61
Bidrag från Stockholms stad	15 000
Totalt	182 108

Skolbidrag och försäljnings- och hyresintäkter står för merparten av omsättningen nämligen 75 % och den del som finansieras genom särskilda projektmedel, gåvor och bidrag står för resterande 25 %.

Bidraget på 15 000 tkr från Stockholms stad utgör ca 1/3 av den del som finansieras genom bidrag eller särskilda projektmedel. Grundbidraget om 7 000 tkr är ett budgetstöd och hur det fördelats på olika utgiftsposter har inte preciseras av Fryshuset. Verksamhetsbidraget om 8 000 tkr användes år 2007 enligt följande:

	tkr
1. Lugna gatan	3 900
2. Sociala verksamheter	1 750
3. Sommar- och fritidsverks.	1 550
4. Overhead	800
Totalt	8 000

De sociala verksamheter och fritidsverksamheter, som förutom Lugna gatan, delfinansierades med verksamhetsbidraget från Stockholm stad var följande:

- United Sisters – nattpatruller. Samarbetar med fältassistenter.
- Elektra – hedersrelaterat våld. Utbildar stödpersoner samt samarbetar med myndigheter och skolor. Ger föreläsningar.
- Exit – personer som försöker lämna Vit makt rörelser/miljöer
- Sommararenan (för tonåringar under sommarlovet) och extern fritidsverksamhet

Därtill fick Fryshuset år 2007 genom Socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott ett bidrag om sammanlagt 550 tkr för Exit och Elektra samt 337 tkr år 2008 för Elektra.

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen övertog från och med 1 juli 2007 vissa skolverksamheter som tidigare låg på stadsdelsnämnderna. I samband med detta tog man även över avtal som stadsdelsnämnderna tecknat med Fryshuset/Lugna gatan. Man ser för närvarande över dessa avtal och förbereder en ramupphandling av tjänster av den typ som Lugna gatan tillhandahåller. Syftet är att åstadkomma ett gemensamt avtal som skolorna kan avropa efter behov och resurser. Utbildningsförvaltningen har bildat en arbetsgrupp för att utarbeta kravspecifikation och har även haft preliminära kontakter med stadsdelsförvaltningarna för att kartlägga deras intresse av att medverka. Den preliminära tidsplanen är att vara klar med upphandling och avtal i april-maj 2009.

SotN:s riktlinjer i beträffande avtal och bidrag

KF beslutade att grundstödet (7,0 mnkr) ska utbetalas 2008-2010 på samma sätt som skett sedan 1992. Stödet ligger från och med 2008 på SotN:s budget och utbetalas genom beslut i SotN:s organisations- och

föreningsutskott. Formerna för utbetalningar och uppföljning regleras i det avtal mellan SotN och Fryshuset som KF beslutade om 2008-03-17.

Vad avser de 8 miljoner som är avsedda för brottsförebyggande verksamhet (Lugna gatan, sociala projekt och fritidsverksamheter) beslutade KF att socialtjänstförvaltningen bör utreda vilka av dessa som kan konkurrensutsättas från och med 2009. Syftet med konkurrensutsättning är att tydliggöra vad man får för pengarna och att de upphandlade tjänsterna därmed bättre kan komplettera stadens egen verksamhet i rätt tid och omfattning. De ekonomiska förhållandena mellan staden och den/de utförare som upphandlas ska vara tydliga och transparenta.

Grundbidraget

För det årliga grundbidraget (7 mnkr) beslutade kommunfullmäktige om ett avtal mellan Fryshuset och staden för perioden 2008-2010 i vilket bl.a. formerna för utbetalning och uppföljning regleras. Enligt avtalet ska Fryshusets verksamhetsplan och förvaltningsberättelse redovisa hur stadens bidrag används. Staden och Fryshuset ska utse var sin kontaktperson för uppföljning av avtalet. Avtalet ger stadsrevisionen möjlighet till insyn i verksamheten. I avtalet ingår också att Fryshusets verksamhet ska följa SotN:s ”Riktlinjer för stöd till frivilligorganisationer” som bl.a. anger att planer, redovisningar och rapporter *ska vara så utformade att verksamheter och aktiviteter kontinuerligt kan följas upp och kostnader avläsas*. Fryshuset har hittills undertecknat avtalet enbart för år 2008.

Verksamhetsbidraget

Vad gäller det årliga verksamhetsbidraget (8 mnkr) till brottsförebyggande verksamheter uppdrog kommunfullmäktige till socialtjänstförvaltningen att utreda vilka tjänster som kan konkurrensutsättas samt att förbereda en upphandling för detta. Staden har inte varit ensamfinansierad till någon av de verksamheter som dessa medel har använts till. Även här har stadens pengar gått in som budgetstöd och inte varit knutna till enskilda projekt och aktiviteter. En del av bidraget har också använts för administrativa kostnader och andra overhead kostnader. För verksamhetsbidraget år 2008 gäller ”Riktlinjer för stöd till frivilligorganisationer” som bl.a. anger att planer, redovisningar och rapporter *ska vara så utformade att verksamheter och aktiviteter kontinuerligt kan följas upp och kostnader avläsas*.

Förslag

Aktiviteterna och projekten på Fryshuset har vuxit fram genom utvecklingsarbete i en innovationsstimulerande miljö och genom att uppmuntra ungdomar att ta egna initiativ. Dessa går inte att var och en för sig definiera och sedan konkurrensutsätta. Det torde heller inte finnas någon alternativ utförare som har kompetens eller beredskap att åta sig att utföra samtliga aktiviteter eller ens flera av de aktiviteter som stadens bidrag delfinansierar.

I övervägandena om upphandling/fortsatt stöd till Fryshuset är det rimligt att behandla Lugna gatan för sig och övriga sociala och fritidsverksamheter för sig. Detta stöds också av KF:s beslut som inte nämner andra verksamheter än Lugna gatan.

Upphandling

Upphandlingen bör koncentreras till den typ av brottsförebyggande verksamhet som bl.a. Lugna gatan representerar och beloppet motsvara det bidrag som staden idag ger till Lugna gatan förslagsvis 5 mnkr. Förvaltningen föreslår att förberedelsearbetet för upphandlingen görs gemensamt med utbildningsförvaltningen och i nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna. Upphandlingen kan resultera i ett eller flera avtal. Kommunfullmäktige har uppdragit åt socialtjänstnämnden att förbereda en upphandling med avrop från ramavtal. Förvaltningen föreslår att den fortsatta utredningen även bör överväga entreprenadupphandling som alternativ till ramavtal. Det finns för- och nackdelar med bägge. Ett ramavtal ger inte utföraren någon garanti till avropad volym och skapar därigenom en osäkerhet för utföraren. För stadens del har ett ramavtal den fördelen att det ger en flexibel användning av anslaget och staden kan styra insatserna efter behov. Ett entreprenadavtal innebär för stadens del att man binder upp anslaget ett antal år framåt. Å andra sidan ger det långsiktig trygghet och stabilitet i genomförandet av den verksamhet som man upphandlat och man åstadkommer ett stabilt partnerskap för att stärka stadens förebyggande och uppsökande arbete. Det bör utredas närmare vilket av alternativen ramavtal eller entreprenadavtal som är mest lämpligt i det här fallet.

För socialtjänstens del är ungdomsjouren på Maria Ungdom lämplig som samordnande instans för avrop alternativt implementering av de nya operativa insatser som tillkommer genom upphandlingen. Därigenom åstadkommer man även en ökad samordning i stadens samlade uppsökande och förebyggande ungdomsarbete. Ett nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna är självfallet en viktig del i detta arbete.

Socialtjänstförvaltningen och utbildningsförvaltningen arbetar efter en gemensam tidsplan som innebär att upphandling och avtal kan vara klara till april – maj 2009.

I avvaktan på att upphandlingen är klar och avtal tecknats föreslår förvaltningen att denna del av bidraget till Fryshuset, för maximalt det första halvåret år 2009, utbetalas enligt samma villkor som under år 2008. En förutsättning är att det av kommunfullmäktige beslutade avtalet förses med detta tillägg och att det undertecknas av bägge parter för åren 2009-2010.

Verksamhetsbidrag och projektbidrag

För övriga verksamheter som idag delfinansieras med bidrag från staden, 3,0 mnkr, bör Fryshuset från och med år 2009 ansöka om verksamhetsbidrag eller projektbidrag. Medlen överförs till socialtjänstnämndens anslag för bidrag till utomstående organisationer och öronmärks för ungdomsverksamheter. Fryshuset och andra organisationer som arbetar med brottsförebyggande och trygghetsskapande verksamheter mot målgruppen ungdomar kan ansöka om dessa medel. Verksamheter som söker bidrag bedöms utifrån att de är angelägna komplement till stadens egna verksamheter. Därmed förbättras förutsättningar för samarbete med stadens egna verksamheter och med andra liknande föreningsverksamheter. Det blir även tydligare hur de olika föreningsdrivna verksamheterna kompletterar varandra och hur de kompletterar stadens egna verksamheter.

SotN:s totala anslag för bidrag till utomstående organisationer uppgår år 2008 till ca 120 mnkr. Ett villkor i bidragsgivningen är att nämndens ”Riktlinjer för bidrag till frivilligorganisationer” fullt ut följs och att man kommer överens om innehåll i planer och uppföljning samt om formerna för den kontinuerliga dialogen. Konkret innebär detta bl.a. krav på en mera detaljerad information om utgifter och intäkter än vad som normalt presenteras i verksamhetsplan och årsredovisning, bl.a. Fryshusets. Detta gäller oavsett om bidraget söks som budgetstöd eller som ett avgränsat projektstöd.

Grundbidraget

För grundbidraget 7 mnkr ska Fryshuset lämna verksamhetsberättelse och årsredovisning för år 2007, verksamhetsplan och ekonomisk uppföljning för år 2008 samt verksamhetsplan och budget för år 2009 till socialtjänstförvaltningen. Dessa dokument ska kompletteras med budgetar och planer som är utformade så att verksamheter och aktiviteter kontinuerligt kan följas upp och kostnader avläsas.

Uppföljning

Uppföljningen och dialogen mellan Fryshuset och socialtjänstförvaltningen avseende grundbidraget bör koordineras med uppföljningen av ett eventuellt verksamhetsbidrag/projektbidrag och med avtal med upphandlade utförare av brottsförebyggande verksamhet. Ett nära samarbete mellan stadens egna verksamheter och utförare som upphandlas alternativt finansieras med bidrag bör särskilt understrykas liksom också samverkan internt mellan enskilda organisationer och andra icke-offentliga utförare som arbetar med samma målgrupp.